

C 242.

6019

Lumewaleke.
A. Kiltberg.

Wanemuise
näitela.
TARTUS. +

[Faint red handwritten scribbles]

Wanemuise
näitelawa
++ TARTUS. ++

A. Filtzberg

Lumewalgeke

Muinasjutt neljas waotuses.

Wanemuise näitelawa,
müüts 1914.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

76165

Osalistes:

Lumivalgeke, Sõme kuninga tütar.
Emmeline tema nõerasema.

Angerwass, Kungla noor kuningas.

Karval-Ants.

Jumbo, üks Mooramaa mees } vahid.

Missa

Pissa

Tissa

Kissa

Prissa

Flissa

Lissa

} põialpoisid.

Lumivalgeke ema vaim.

Karu.

Vahid ja kuningaspoja teenrid.

.....

.....

Esimene vaatatus.

(Pore ruum kuninga lossis. Pahemat ja paremat rätth uksest, paremat rätth seinalt noia-pegel. Kui esirde üles löheb on näitelava tühi. Siis on pahemat rätth Emmeline kriiskajad ja pragajad häält kuulda).

Emmeline (näitelava taga). Sina pörsas!
Mina kollis puder ja shminsk! Wisake ta
välja! Kriisugune kelm! — Välja!

Ants (lendab upeksuuti tuppa, kukkub ninoli
ja veereb nagu pall. Tema nägu on naljakalt
puudriist ja shmingist sirju).

Emmeline (näitelava taga). Kriisugune pörsas!
Kriisugune kelm! Ja see tahab kuningakvoja
am- ja ihuvaht olla! Küll ma sulle näitan!

Ants (ajab ennast nietaades üles, katsub nina
ja õõnub küünarnukke ja põlvekeermeid):
Wöö-öö! Ai - ai - ai! Hõi oma käega wisake
välja! Nagu taxutoroli! Ai - ai ai! Kui iska
rõik lund liikmed veel terveks jäävad! Ai-

ai - ai! Ja niisugune tahab kuningaproua
 olla! Tahab veel teist korola mehele ka
 minna! Oi sina tulehark! Ja mina mõtle-
 sin - mina mõtlesin: katsu kuningakotta
 koht saada: lesk kuningaproua, naise asi,
 ikka kergem teenida, aga - näe nüüd!
 Selge pisuhänd! Kogiseb ja kõriseb nagu
 kadakas, söimab nagu kiviõlene ja -
ise paneb käed külge! Oi, oi, oi! - Mis
 ma's tein, et kuningaproua oma kõega
 mind lähest välja viskas? (Waatab en-
nast iga külje poolt peeglis). Weidikesse
 mõtsin kuningaproua pünderd ja shuindis,
 et ennast ka needi ilusamaks teha!
 Wuib! niisugune ma välja näen! (Wõtab
ninarätisem, sülitab poole ja hakkab wär-
wi poält maha niiskima). (õhk: stsiib tas-
 kudest ninarätisend, kui ei leia, tõmbab
särgisaba pükstest^{*)}) ja nihib sellega).
õmmeline (näitelawa taga): Sina neeger!
 Sina must! Kõginina! Puletusek! Wõi

*) Westi awausest.

tema julgeb minule vastu rääkida! Mis
sina neeger tapid oma nina sinna, kuku
sind waja ei ole! Kai läwest wälja! Wälja!
Jumbo (neeger, neegri riides, lendab tuppa
nagu warem Ants, aietab ja õõrub oma küü-
narnusse ja põlweleermeid).

Ants (naerdes). "Poo? Jumbo! Kust siis tuled?
Miks sa nõnda tõttad? Aega süllalt!

Jumbo. Jumbo - söält! (Nõitab käega läwe
poole). Jumbo ei tõtta, Jumbot tõtati! Ku-
ningaproua... waene neeger! - Kuningaproua
wiskas oma kõega Jumbo läwest wälja!

Ants. Soo, wõi sind kah? Mis see Jumbo -
siis tegi, et ta kuningaproua ära pahandas?

Jumbo. Waene neeger! Jumbo läks Linnuwalgese-
est kostma, kui kuningaproua temale liiga
tegi! Sellepärast! - Oh waene neeger, wäga
õnnetu, et wuri kipper tema laesale meelitas
ja siia tõi! Ahurikas palaw, siin - palawam.

Ants. Ja, ja, Jumbo, sul on õigus! Mina olen
maad ja ilmaid läbi kõinud ja kõiksuga pere-
mehi, isegi wanapaganat teeninud, aga nii-

sugust hullu ei ole ma veel näinud, kui
see siin! See nõid! Ja ise on ta kuninga-
proua!

Jumbo. Wanapaganat oled sa teeninud? Oledgi
ehk see kuulus wanapaganat-Ants?

Ants (ajabennast kohesile). See just ma olen!
Ah, Ahriksas teatakse minu tükkidest ka
juba? Soo? Ei oleks uskumadgi. - Kuule,
Jumbo! Kui sa minust juba midagi tead,
siis tead sa muidugi ka neist tükkidest,
mis ma wanapaganaga tein. Pane tähe,
Jumbo, mis ma sulle ütlen: Wanapaganaga
sain ma toluu, siis siin selle kuningaproua-
ga, selle nõiaga! Sellele mängin ma ka
veel ühe tüki! On tema nõid, no mina oskan
ka võiksugu Ee-giptuse ja muud musta ja
valget kunsti. Ja ühe ringerpussi ma kuninga-
prouale teen, juba sellepärast, et ta oma nõie-
rasttütart, väest Lumivalgesest nii väga vih-
kab ja taga viisab!

Jumbo. Jah väene Lumivalgesene! Isa ja
ema surnud ja nüüd - nii tige ja armuta

mõerasema! Keegi ei mäista miks kuninga-
 proua Lumivalgexest silma otsasgi ei
 salli?

Ants. Loll oled, Jumbo! Sellepärast et Lumi-
 valgese nii ilus on! Lumivalge ja Weri-
 nane, kumme kord ilusam kui kuninga-
 proua. Ei aita siin shminskimine ega ma-
 cinine, Lumivalgese kõrval kahwatab ku-
 ningaproua ära, nagu sun põisesse kõrval!
 Seda ei jõua kuningaproua aga ära panna-
 da, et seegi ilusam on kui tema. Päälegi
 weel müüd, kus Kungla kuningapölg wõija
 onnadata. See tuleb süll kuningaprouat en-
 nast ja tema kuningriiki tahtma, aga -
 ses wõib julge olla, et ta, kui Lumivalgexest
 näeb, asja ümber ei mõtle.

Jumbo (mõteldes). Ilus ei ole Lumivalge süll
 ka mitte, ta on ju walge! Jaa, - oles ta
must, siis oles ta muudugi ilus!

Ants. Kummal nigger oled! Must müüd ilus!
 Süll on Ahmerica maitse. Nagu sind ennast,
 oles ka sinu maitset waja peseda. Peseda

ja peseda, lehelise ja seebiga, kuni kõik
valgeks saab.

Jumbo (vaimustatult). Plus lumivalgele
ei ole, aga hea ja armas on ta kes isegi
vaest Jumbut ei põlga, olgu ta ka nigger,
ja olgu ta ka must!

Ants. Muidugi on ta ka hea ja armas ja -
mina, nõnda tõesti kui minu nimi Ants
on, mina selle tüxi teen ja nõnda toimetan,
et kui Kuninga kuningapöög tuleb, mitte
kuningapöög teda meele ei saa, vaid -
lumivalge!

Jumbo. Tee, tee, Ants, ja kas Jumbo võib,
aitab Jumbo ka saasa. Nigger pak!
Aga, kumle Ants, kas sina tead, misimä
see kuningapöög sinu igapäevaste tundide
kaupa selle peegli ees seisab ja ise paniseb
ja üksi kõneleb? Mis pärast ta seda teeb?

Ants. Ah, see on tema kumle nõia -
peegel, selle käest ta kõik kavalused
teada saab. (Astuvad mõlemad peegli
ette vaatima).

Jumbo. Nõiapeegel? Kuidas see siis on, et ta peegli kaudu midagi teada saab? Ega peegel ometi ei räägi?

Ants. No kas mina tean. Kui ta nõiapeegel on, võib olla et räägib.

Jumbo. Aa, kui kutsuksime, kas ta räägib? Peeglike, peeglike seina pääl, - kas kuningaproua on nõid?

Peegel (karmilt). Lõõva! (Rõhk esimese silbi pääl).

Jumbo (kohkub ja kuksub tagustsa pääl).

Ants. Kuula hullu, või räägib. Oo, mina tean ka proovi: Peeglike, peeglike seina pääl, (lööb omale vastu rindu). Kes on kõige traagim poiss ilma pääl?

Peegel: Kulle ma ütli: Lõõva!

Ants (kargab peegli ette ja ohvardab rusikarõõga, Jumbo on ka julgust võtnud ja teeb sedasama). (Emmeline astub sisse).

Ants. Hõi sina sitikas, sellele ütelsid sa: lõõva! Kuidas sa tohid rupp olla! Küll ma sulle näitan! Hõi sina oled rupp, minu

wastu rüpp! Waata kui ma löön su
purust! Sihuse sitises, tema ütleb:
lõrwa!

Emmeline. Ah siin olete te ka oma
ninaaga, minu peegli kallal! Mis te
tegite siin peegli ees, mis türsi te jälle
tegite, ütlege! (Pambib rihaselt jalaga).

Antz ja Jumbo (põlvili). Armu, kuningaproua,
armu!

Emmeline. Armu? või veel armu! Mis
te tegite peegli ees, tahan ma teada?
Mis te tegite?

Jumbo (peersab põõs wastu naad). Armu
kuningaproua, armu! Waene niger, waene
Jumbo tahtis ainult teada --

Emmeline. Kas ma saan juba wastust,
või ei?

Antz (lolluseas). Kuningaproua - armu!
Me ei teinud mitte midagi, tahtsime ai-
nult teada, kas tõsi on, et peegel rõägib.
Aga ta ei rõõksinud mitte midagi, wastas
ainult: lõrwa!

Emmeline. Oh minu saladuste järele nussite?
Siis olete oma elu ära mänginud! Selle eest
kaotate pääri!

Jumbo (roomab põlvete pääl ja püüab ku-
ningaproua jalgale suud anda). Armu, ku-
ningaproua, armu!

Emmeline. Wait! Mitte sõna! Selle eest pea-
te suurema! (Helistab, rahid kargavad sisse).
Wäge need kass ja wisake keldri! Ja rutuga
timikas!

Jumbo (roomab veel enam kui enne ja lõhub
pääri porandlat).

Antz (püüab saabeldla). Aga armuline kuninga-
proua, selle tühia süü pärast nüüd kahe timi-
kas! Laske iska enesega süga rõõksida. Rah-
ta ei ütelnud meile midagi muud kui... (rahid
võavad mõlemad ära. Teel läve pääl püüab
Antz edasi saabeldla). Kuningaproua, ärge
seda rumalat tüvesi tehke, niisugust targa
ja truud teevrit, kui mina, kes võin tüpid
läbi teeb, te teist enam ei leia, ja... (Rahid
viivad tema ja Jumbo vastupüülemisest).

hoolimata ära. Ants läve pääl | No küll
on hull!

Emmeline. Puh, kuidas ma ennast vihas-
tasin! Puh, kuidas ma vihostasin! Ja
vihastada ei tahi! Vihastamine teeb ine-
tuse! Jätab inetud märgid näo pääle!
Astub peegli ette, vahib ennast edevalt
ühelt ja teiselt küljest peeglist ja silub
kätega pakerid. Peeglise, sõbrase, kas need
ka sind ära vihostasivad? Selle cest pea-
vad nad suurema! Kuides sa? Selle cest
peavad nad suurema! Sinu ja minu vihasta-
mine massab neil elu! (Edevalt) Peeglise,
sõbrase, seina pääl, kes on kõigeilusam
ilma pääl? Ära müüd ütle jälle, nagu
sa müüd, juba mitu korda oled ütelnud!
Ütle et mina olen! Puh, ütle müüd! Peeg-
like, peeglise seina pääl, üttele et mina
olen kõigeilusam ilma pääl! Puh, peeg-
like, peeglise, kes on kõigeilusam ilma
pääl?

Peegel (pikkamisi ja selgesti), Kuningapruua,

13.

enne olid sina kõigilubam, nüüd on
Lumivalge sinust tubatsorda ilupam!

Emmeline (Tambib jalga). Siis peab ta surema!
On Lumivalgese ilusam minust, siis peab ta su-
rema! - Aga kuidas? Kuidas ma teen seda?
Taci ole iga päevane inimene, selle järel kee-
gi ei küsi. Anna temale otiskort, siis tun-
nevad tubtrid seda ära! Tee temale teist
viisi otj pööle, kasutakse asja uurima! Ja
asi võib wälja tulla! Kuidas ma saan te-
mast lahti! (Astub peegli ette, murelikult).
Peeglike, sõbrase seina pööl, kuidas ma
saan Lumivalgese set lahti! - Sa ei wasta?
Selle pööle sa ei wasta! Ja, ja, selle pööle
sa ei wasta! (Skõnnib rahutumalt, kõksi,
otse ette lüües). Õige! Tore mõte! Kõnda ma
teen! Et mulle seda ka rohe meelde ei tul-
nud! Pigger? See on kõige pööle walmis
ja see teine? Oma du päästa tahab iga üks!
(Helistab, wahid tulewad sisse).
Wah. Armuline ranningana, timuskas ei
saan tulla!

Emmeline (rihouselt). Mis?

Wacht. Ja, ja, armuline kuningaproua, ta ei sora tulla. Tor on ennast purju joonud!

Emmeline. Siis misase timusap seld-
risse ja taage wangid minu ette taga-
si (Wahid ära, Emmeline peegli ees). Peeg-
lise, peeglise seira põal, mul ei olegi siin
nõuu waja, tean isegi mis ma teen! Küll
sa mulle warsti jälle ütled nagu sa enne
slati ütelsid: Kuningaproua, sina oled
kõige ilusam ilma põal! (Frankil jala-
ga). Ja seda ma tabangi olla, peangi
olema, marespu mis maresob, ja weel
nüid wup Rungla noor kuningaproua
oolata!

(Antz ja Jumbo tulewad. Wimane jookseb
ja wiskab ennast Emmeline jalgade ette
maha, Antz heidab kor wastumeelt põlwili).

Jumbo. Armu, kuningaproua, armu!

Emmeline. Wilets nigger! Tahad pa oma
elu päästa? Ütle!

Jumbo. Armu, armu!

Emmeline. Tahad sa seda teha, mis ma
kõisin, siis ma kingin sulle elu!

Jumbo (üles korotades, väkruvate silmadega).
Kuningaproua käskigu mis, take, nigger on
valmis, nigger kuulab sõna.

Emmeline. Tahad sa Ahvrikasse tagasi
saada ja - koti tõi kullaga?

Jumbo (hõõselt). Jumbo on valmis ka
või - no kuningaproua teab ise mis nigger
võib, kui nigger tahab.

Emmeline. Noh siis vannu, et sa salaja
pead, mis ma sind teha kõisin.

Jumbo (kõisi püsti). Jumbo vannub!

Antz. No ega sina ristimene ei ole, et
sa kõne üles tõstad, kui sa vannud. Sina
oled nigger, sina tõsta jalga.

Jumbo (viskab ennast maha ja tõstab jala
üles). Nigger vannub!

Emmeline. Pea meeles: padar surma sulle,
kui sa oma vannet ei pea. (Antzu poole).

Ja sina, Antz? Kuidas on sinuga?

16.

Antz (tõuseb üles) No mina iseenärv, kuningas-
prona, mina olen iga asja peale valmis
mina poleen kees või piissirohu aida põle-
ma, kui aga kuningasprona kõsti maksab
ja suurema ameti peale poleen.

Emmeline. Noh: elu, potitõis kuuldor ja -
missuguse suurema ameti peale?

Antz (kratsib kuskilt, mõtleb). Kuningas-
prona, noh - no - no olgu õige merewäe kind-
ralis, selle ameti peal ei ole ma veel
olnud.

Emmeline. Hää küll. Wamm!

Antz. No niisuguse sõel waja veel wõnduda,
eski mõis kuningasprona kees ole, wõite mul-
le ja sada surma teha, kui ma suud ei
pea. Merewäe kindral, (koputab rinnal
pihta). see wõtab juha suud pistast!

Emmeline. Noh siis: te teate, timukas
ostab! Taiselt poolt - suur tasu. Ma
kärin: te wõtate Lumivalgekese ja wiite
tema sügawasse, sügawasse metsa, laande,
kus enam enam ühesgi inimene ei wõi ega

liigu...

Ants. Küll, küll iska, kuningaprou!

Emmeline. Ja hussate pääl tema ära ja matate tema maha, nõnda et temast jälgegi enam järele ei jätöv...

Ants. Uih, kuningaprou, mis hirmust asja teie räägite! (Tõlgeneb eemale).

Jumbo (kõrjab ette). Pigger kuulab sõnad!

Emmeline (Antsule). Siis - timmuseas?

(tahab helistada).

Ants (hirmul). Uih, uih, ärge kutsuge! Aga siis, siis vähemalt korra koti kuldov. Uis on selle hirmuse asja eest vähe. Ja paar toobi täit rohe käsirahase!

Emmeline. Olgu! Siis jõe nõnda?

Ants. No siis iska nõnda jõe, kui teisiti kuidagi ei saa. Aga, kas Linnivalgese kor meiega tuleb?

Emmeline. See olgu juba minu mure! Minge! Laske Linnivalgese tulla, ja - te teate: te peate sun, ehk - timmuseas teeb oma töö!

Ants (rättega vastu peitsides). Uih, härrajemen!

Hõrv jeeer, hõrv jeeer (Jumbuga ära).
Gummeline (peegli ees, rõõmustades). Pegg-
 like, peegli ees seinas pöial, wõrsti olen mi-
 nu sõige ilusam ilma pöial! (Wahib en-
 nast ederalt peeglist). Weel põew akas kass,
 ja minu, minu üksi olen sõige ilusam
 ilma pöial! (klüppab ja kargab ja keerleb,
 et undrusend loodawad).

Luminalgese (tuleb hirmul, jääb lõne kõr-
 wale wotama). Sa oled minu wõõrunud..?
Gummeline (mesi magusalt). Ja, ja, Luminalgese!
 Ära kardata midagi, tule julgesti lähem-
 male! Tule mu kaudu! (Luminalgese tuleb
 weidi lähemale). Luminalgese, (wõtub tema
 ümbert sinni) ma olen sinu vastu sõge-
 dasti õel ja halb olnud, anna mulle andest!
 Tõnasest pöiale peab meie wakerdud teise-
 suguse olnud! Oled ju wanelaps, sul ei
 ole ju isa ega emar, — usalole minu! Mitte
 enam halb wõõrõnema, ema tahan ma
 sulle olla, hõw emar ja truu sõbrõnar! Süin-
 selle pöiale sõzi! Tahad sa?

Luminalgeese (hiilgual pilmil, Emmeline
kõele suud andes). Kas ma tahan? Tuhat,
tuhat tõmm, kui sa minn vastu hõõr tahad
olla! Ma olen ju nii maha jäetud ja üksi!
Anna sa minule andeks, kui ma mõnikord
vastise ja sõnakuulmata olen olnud!

Emmeline (annab Luminalgeesele suud). No
siis tahame tänusest peale üksteisele hõõr
sõbrad olla. Sul, vaeperepeel on vist küll
sagedasti neg väga igas?

Luminalgeese ja, sa mõnikord! Siis mõtlen
ma oma suud annake peale ja siis ma nutan!

Emmeline. Ja, ja, et sinu ema nii vara pidi su-
remar! Ja sa veel sinu isa! Sinu ema oli hõõr
inimene, tema armastab metsa ja lilleid...

Luminalgeese. Metsa ja lilleid minagi armastan!

Emmeline. Ma tean. Alles hiljuti oli mul ühe sinu
ema hõõr sõbrana tema kõne. See jutustas:
sinu ema oli metsas armastus, kus palju
lilleid kasvab. Sinu ta armastab põita, pääl
üksikusest istuda, lindude laulu kuulata ja
lilleid noppida...

Lumivalgese. Ah, kui ma seda sohtu teaksin! Kõhe lõheksin ma kor sinner, et pääl istuda ja muu muu pääle mõeldav! Kõik kohad, kus tema jalga astunud on mulle ju annasid ja kallid! Teab keegi seda sohtu ja võib mulle sinna teed juhatada? Kõhe, kõhe, lõheksin ma! Oh, üt-
le mulle!

Emeline. Aga sinna on palju maad! Tuleb esiti tollaga sõita, kui enam hobus-
tega edasi ei saa, ja siis jala minna. Täiesti, täiesti maad läbi metsa. Sa värsid ära!

Lumivalgese. Oh ei, ei! Lase mind minna! Ma ei värsi ära. Juhatage mulle teed!

Emeline. Kõr kõhe? Ma värsin sulle ikkuvahid kaasa anda, kes teed teavad.

Lumivalgese. Ja, ja, kõhe! Ah ma ei läbe enam silmapilengu oodata!

Emeline. Ma annan siis neile, kes kaasa tu-
levad sõnu?

Lumivalgese Ja, ja, tee seda. Ja mina jook-
sen muu kausale, taon sõält ühe lille, võtan

selle metsa raasa ja istutan sina kasvama,
 kus mu ema armsam koht oli! Lubad sa?

Emmeline. Tee seda faps, tee seda, kui tahad!

Lumivalgese (sunteleb Emmeline kätt). Tõnn,
 tuhat tõnn! Ma lähen! (Lippab ninema).

Emmeline (helistab, vahid tulevad). Ants ja
 Jumbo tulgu! (Vahid ära. Peggilise). Peggilise,
 sõbrase, nõed sa? See läheb ju rõik. Jüleda-
 mini, kui ette arvata oli! Wärsti olen mina
ühesi ilusam maailma poole!

[Ants ja Jumbo ilmuvad].

Ants. Po wassenn prissan, kuningaproua!

Emmeline. Öhtige annast teele! Printsesin Lu-
 mivalgese tuleb teiega. Ütelge temale, et te ta
 sinna wiite, kus metsas tema ema armsam
 koht oli. Saite sa?

Ants. Ho ja, et me wiime sinna, kus tema
 ema armsam koht oli...

Emmeline. Ja põiel - te teate, mis teil teha
 on! Öhk - timmas...

Ants. Kuningaproua, timmas on harsen täis,
 nagu saas...

Emmeline. Küll tea ennast lahkest magab.
Te teate omar wannet! (Tuhob minna).

Antz. Miks me's ei tea! Aga, kuningaproua,
sui da järv & ellega... nende sake tuubi
kullaga võis rahast, sui süpida tohin?

Emmeline. Mine rahapatta, ma annan
rõõsu, et need sulle wälja maksakse! Mõtel-
ge omar wande pääle! (Uhaelt öra).

Antz (temale taga järele). Mipsu sulle minn
allor! Wasta sedor!

Jumbo (käolalortez). Oh, oh, oh! Waese Lume-
walgese peame öra kuskamov - kuida jõda
sedoi kannas tehov!

Antz. Kas sa hull oled? Mis juttu sa ajad.
Sedor ei ole!

Jumbo. Aga - me ju wõndusime?

Antz. Kõrv oled! Kas minn wõndusim? Ei!
Sinn wõndusid, jalg püsti. Kas see mõne
wanne on? Wõndumä peab rõõpi püsti. Si-
mil oli jalg!

Jumbo. Mis me's isaks teeme?

Antz. Oskad sa püüd püüdida, Jumbo?

Jumbo. Jumbo wait nagu surnuhaud!

Outz. Nõnda teeme: me viime Luniwaalgesese metsa ja jätame ta sinna. Katsuge kuidagi löbi paab. Kuni mina abi muretsem. Metsast võlja tar muidugi ei tohi tulla, kuningaspruun tapab ta ju ära. Me seletame talle selgeses. Ja siis tuleme ise ja võtame skilla-rotid vastu. Ja mina saan merewõle kindralise! (Halakab hõõmele pärast laulma).

Kui imelik oli mere tee,
 Kui avuldas löök üle mee,
 Oh-hui ja-jä, oh hui ja-jä,
 Sapp laiad lipud lehvida!

Jumbo (laulab).

Nach Ahwira, nach Kamerun,
 Ki, ka, Kamerun,
 Nach Ahwira, nach Kamerun,
 Ki, ka, Kamerun!

(Esprise).

Teine vaatust.

Alles, õhtu tulekul. Ohuse näitelasna, taga-
seinareis metsaprojekt.

(Otsa selle taga, mündatuse jaoks, valmis
pöialpoiste majakene, seinest lahti, et sis-
se võhka on. Siis seitse väikest woodi seest,
seitsmelle valmis kaetud laud, selle ümber
seitse väikest tulli).

I. pilt.

Linnemalgese, Ants ja Jumbo tulevad.

Linnemalgese. Tõttame, tõttame, Ants ja Jum-
bo! Kas meil veel palju maad on minna?
Õhtu jõuab juba rätte ja linnuse, ed - suula-
vidiis tavaad nagu unelaulu.

Ants. Ah palju maad? Kas sügavast metsast
sellest mind selgesti aru saab. Wõi siin
metsa postid on wõi midagi.

Linnemalgese. Jah. Meie velle mist, inimeste
alvõõrmetest, küll juba õige vaugel? Kas
öö tulekul siin ei ole huntide jõevaru kartar?

Jumbo (Robkudes). Kas hunti ja karm ei ole
siin peela sama, mis Ahvi kas tüger ja lövi?

Outy (hoobeldes). Ah hunti ja karm? Mis siis
printsessinaal wajor hunti ja karm karta, kui
mina kaasa olen?

Lumivalgeksel. Ei, ei, ma ei kardor ju ka.
Aga minu igatsus on nii suur! Ma soowisin,
et meil juba pääl oleksime, kus minu ema arm-
sam wõht oli!

Outy. Printsessin wõisivad inimeisi enam kar-
ta, kui siskjaid metsaloomi. Aga printses-
sin ei wõnda näituseks meid Jumboga mitte
sugugi, et meil ka mõni kuni wõi kassal
nõu wõis olla. (Lastal kõisa, Jumbol).
Hääd Jumbo! Meilt wõjor karta ei tule te-
male meeldegi!

Lumivalgeksel. Mis ma siis teid peaksin
kartma? Oma armast Outy ja oma musta
sõpra Jumbot? See oleks wõel!

Outy. Aga printsessin unustawad oma tige-
da wõra-ema ära, mis kurnanõungar pee
meid kolmeks siia sügawasse metsa wõis saata!

Lumivalgese. Ah, Ants, see ei tea! Võõras-
ema on minu wastu nüüd nii häa, nii häa!
Sootu teine kvi enne! Tema mulle rõõpisgi
sellest minu ema armsast kohast siin metsas,
kuhu me nüüd läheme. Kas me jõuame juba
varsti sinna?

Ants (vaatab ümber). Ma näen, et me juba
õigel kohal oleme. See ema ongi see koht!
Vaadake, kui ilus mets ja kui palju lilleid!
Lumivalgese (õnnelikult). Siin? Siin ema?

Jah!

Ants. Jah! vaadake, sõäl! Selle kivi pääl
oli teie õnnis ema alasti istunud armastamisel!

Lumivalgese. Siin? Ah! (Tõttab kivi juure ja
hakkab selle ümber minni). Siin, armas, õnnis
emane? See oli sinu armsam koht? Siis ol-
gu see koht minule pühaks ja see minule armsam
koht! Siin istutan ma lilleseid mis ma sinu
houalt kasva toin, siin tahaks ma iseka vii-
hida. Sügavamais ja metsa rahus...

(leidab põlvili, annab malle pundi). Pund an-
nan ma malle, mis sinu mälestuse lähimulle!

püha, mille pääl ehk veel seepärast sammal
 haljendab, mille pääl siin jalq astus ja — lil-
 ledega taham ma siiri ehitada, mille pääl
 sina olati istusid. Ah, siin on ju niipalju
 lillesid, vististe nende samade lillede & cemen-
 dest tõi samad, mis siin põisil siin õitse-
 jivad! (Põueb üles). Palju, palju lillesid ta-
 ham ma noppida ja sinule tuua, sahe!
 (Põttab õhinal lillesid noppima, mis jess, wäl-
mis on poudud. Ilm on pimedamaks läinud)

(Antz ja Jumbo on teisel pool wäitlawa
sääre astunud ja kõnelewat iseseisij.)

Jumbo. Antz, me peame katsuma, et me met-
 sast wälja saame.

Antz. No ei saa ju wuidagi pedra asja hak-
 samas, temale ära ütelda, et ta siis metkast enam
 wälja tulla ei tahi! Kuida ja ütled temale mi-
 sugust hirmust asja!

Jumbo. Jaa, aga — õõjõnal skätte. Jumbo kardab
 hunti ja karm.

Antz (põlgawalt). Rumal niger! Kardab kui
 mina siin olen! Argpüks ole! Lõhne parem,

aitame lillesid nappida, siis pärast ma
 võtan siidame rindur ja rõõgim osja
 ära. (Astub taha poole).

(Ära ajab põõsar tagant mõmiseses karu
 püsti ja tahab Ontsu ümbert süli sinni
 kassata. Onts pistab soovudes plaganas,
 Jumbo kell enam soovudes taga järele. Karu
 voolib mõmiseses neljorõpov pääl neile
 järele, põigiti üle näitelava. Karjumine
 kaub kaugeemale ära).

Lumivalgepe (on rõõsades tagasi ja hiinul
 kinni sõja üles jooksud). Minu Jumal!
 Karu! Siin oli oneti karu! Minu pääsesin,
 aga Onts ja Jumbo! Kuis karu naab kätte
 saab ja ära murra! Ma kardan! Oh Ju-
 mal, ma kardan! Aimeüks metsas ja öö
 tuleb! (Hivilt maha, põlvili, paneb kõed
 kooku, palvetab). Annus Isar tauras! Kait-
 se mind, kaitse Ontsu ja Jumbot! Aita
 neid karu võust pääseda! Annis emaxe,
 lehvii minu ümber, hinnita mind! (Tõuseb
 üles, astub ühe sammur). Emaxe, emaxe,

jättsid muu maha marja juures, kivi
 kõrva kirbu juures, lövi alla löätisa
 laiu! Emakene, koitse mind! Mor olen
 nii õnnetu, nii õnnetu!

Setse eredat tähte löövad Linnivalgese
päev kohal säramor. Temor emor waim, wal-
ges loorile, tõuseb üles, temor põrest tuleb
nõrk walguis mis nägu walguis tab ja ärav-
tundor lazeb).

Linnivalgese (õnnelikult). Emakene! Sa
 tuleb! Tuhad, tuhad tänu - sa tuleb!

(Tahab temale lahtiste rättega sülle joovstar).
Emor waim (tõstab hoiatades kae üles). Ära
 tule, tütrekene! Ei mor wõi sind üs ka wõtta,
 sinu päärest pilitada, sinu suusest suu-
 sutada! Mul on nannu mullakaisru, suu
 man on surmakaissu! Kuule mis mor sul-
 le ütlen, kuule mis walmuista pojatan:
 sa ei tohi, latskene, mitte enam piit met-
 post wälja, ega koju tagasi minna, wõ-
 rosemor waripeb sinu elu järele ja tahab
 sind surmata!

Lumivalgese (langeb põlvili) Miss p-
rast, emakene, miss prast!

Emar wain. Et, sa ilusam ja armsam
oled kui temov!

Lumivalgese. Miss pean ma tegemov, emar-
kene, miss pean ma pääle hakkamov!

Emakene! Wõta mind enesega, emar!

Emar wain, ei, ei, lastekene. Wõta lill,
miss sa minu kaudu saadav töid ja
punduta sellega oma silmi. Sii nõlvast
nad miss enne nägemata oli. Ja leiad
põpnu! (Põstas õnnistades kõest üles ja
vajub öra).

Lumivalgese (veel ikka põlvili). Nõgin
ma und, wõi oli see ilus? (Põrseb üles).

Lille pidin ma võtma ja sellega oma
silmi pundutama? (Wõtab lille, tuleb ette

poole, pundutab silmi. Tema taga lähel
naheris üles).

Kuidas see kõik ometi oli,
ma olen nagu segane... Kuz ma olen? Ohtu
oli... Jumb...? Haru tuli... omar emar nõgin
ma? (Alkustab). Oh jumb! Ma olen ju üpi,

31.

Siin ei ole keelagi! (hüüendab). Antz, Antz!
 Jumbo! Ah see on nad ära murdnud!
 (Pöörab ümber, et jooksuwar pista ja põrka
 majakest nõhes tagasi). Mis see on! Maja?
 Inimeste elu! Kään ma veel inesa unol,
 või olen ma ärkuel? (hõõrub silmi) Siin
 ei ole midagi muud kui mets? Aga - ma ei
 maga ja uneti mitte, ma olen ärkuel!
 Siis oli kõik see mis enne oli ainult un-
 nõgu! Jumalale tänu! Antz ja Jumbo on
 ehk kusagile löinud ja tulevad mist koha!
 Ma olen nii väsinud ja köht on tühi. Antz
 kätte hoida andzin ma ju küll natuke šoko-
 ladi, aga ei tea kus ta on. (Asub metsa poe-
 le, huiatab). Antz uu-uu! Jumbo uu-uu! -
 Midagi ei tule. Aga - - oli ju uneti karm!
 Ajas Antz ja Jumbot taga ja need karju-
 šivad! Ah, minu pää on segane, mina ei
 tea enam midagi. Ainult seda tean ma, et
 ma süüa ja jooa tahan ja väsinud olen!
 Mis majakene see küll peaks olema, ei tea kas
 peaks küll tohtima sisse astuda tohtima?

Ma koputan! — Ei vasta keegi kas siin
 inimesi ei peaks olemagi? — Kas ma annan
 ukse ja vaatatan? Ei tea kas tohib! Aga
 ma karshan ju nii vähe, väsinud olen ma
 ja võtun un tühki! (Avab ukse ja vaatab üle
 lõve sisse). Ah kui kena! Kui rõõm! ja
 inimese hingegi ei ole! Kas ma astun sisse?
 Ei tohi! Aga siin ei ole ju keegi! Ma võtan
 südame rindlu! (Astub sisse).

(Toas). Ah kui imekena ja ilus! (Uustab
 arvuise ja hakkab õhinal vaatama). 1, 2, 3,
 4, 5, 6 — Seitse woodit ja — 1, 2, 3, 4, 5, 6 — setse
 tooli ja — 1, 2, 3, 4, 5, 6 — setse napest laual,
setse lusikat ja setse kannikest piima
 ja setse tükkist leiba! Kas ma istun ja
 puhkan vähe? Ma istun! Ma võtun un nii
 tühki — siin ei ole inimesi, aga toitu un
 siin küllalt! Kas ma süün natuke? Ma
 süün! Aga igatse unast rõõmikesse, et
 kellegile mähese, ei jäe. (Näpib ja näpib
 süit ja süält). Kas ma juun natuke piima?
 Ma juun, aga igatse kannikest rõõmist piisakesse.

Kui hävi see moritšes! Kas ei tule veel keegi?
 Oh Jumal! Jor Antsust jor Jumbost ei ole enam
 midagi kuulda! Ei tea, mis nendest sai, kas
 pääsesivad kann küürist või mitte! Ah, nii
 väsinud olen ma nüüd! Kas ma heidan natu-
 rese wodi päale puhkama? Ei tea kas tohib?
 Ma julgen! (Haatsub ühe jor teise wodi päale
pisali heita). Siin ei saa, siin ka ei saa jor
 siin - veel sügawi mitte! wodid on wäikesed!
 Mis nad nii wäikesed on? Ei tea! Aga see-
 see setsmez! See on suurem, selle päale juba
 saab maha heita! (Heidab wodisse). Ah!
 Jor nüüd tuleb uni, nagu kurbjaga tuleb
 magus uni! Kuhe ma kargan üles kui keegi
 tuleb! Seniks ainult! (Uinub magama).
Tõialpoisid (rongis, igal waidpikk otal jor woi-
ke latern wöö küljes, tulewast kuuldes). (Hüü-
ks: Lönschen klein - Tulege nüüd, lähme siit).

Tõialpoisid, oleme,
 Kaskelt tüölt me tuleme,
 Löpennud, põewa töö,
 Kätte jõuohmuse wöö!

Kodus saame hingata,
 puhata ja magada,
 p. v. alporšid, oleme,
 Töölt me tuleme!

(Puhuvad laternatelt, tulest, astuvad sisse,
 süütavad igaüks oma küünla põlemas,
 laisuvad siis, et keegi endises korras ei ole,
 õhinal üksteise järele).

1me Kes on minu tooli peal istunud?

2me Kes on minu taldrisest punitunud?

3ms Kes on minu leiba nõpsinud?

4ms Kes on minu napakesest söönud?

5es Kes on minu kannikesest joonud?

6es Kes on minu nooga lõiganud?

7es Kes on minu lusikaga rüübunud?

1ne (on omad voodid, vaatama jooksmist).

Kes on minu voodi peal istunud?

2ne Kes on minu voodis maganud?

Teised (lähisegi). Ja minu oma! Minu
 oma! Ka minu oma!

Set. me (oma voodi ees, imestusega käsa
 kokku lööes). Oah! Põlge vaatama! Pär!

Sst! Tulge taas esi!

Kõik (jooresaad Luminalgekepe woodi
ümber seeruv, valjustavad teda oma
lõues tege. Tuustuse hünded läbisegi). Kuis
ilus laps! Oh jumal, kui ilus laps! Kuis
imeilus! Aah!

Setsmes. Täsar! Arge teda ärataga! Kõr-
te ei näe, kui magustati ta magab!

Teised (läbisegi). Kes ta küll peaks olema?
Kust ta küll siia on saanud? Küll ta
on ilus!

Luminalgekepe (võrkab, tõrub pilmi, tõuseb
istumise; rõhennult). Kes ma olen?

Setsmes. Meie juures - põialviste juures
oleb! Arv kardid midagi!

Luminalgekepe. Põialviste juures? Kes ma
all kuldor raiuvad?

Setsmes. Jah! Kes soovib kogu päev mää-
gedes kuldor mullaga segavad, et inimesed
peetä nii seegesti võtte ei saaks ja üle-
meelikuse ei lõheks! - Kes püha oleb? Mis
su nimi on ja - kuldor ja meie juure

jultusid?

Lumevalgese. Koduta ja armuta väene-
laps olen, - Lumevalgese on mu nimi.
Kuidas muu siia jultusin, jah see on
kõik kui unenägu. Ma ei tea isegi!

Setemes. Lumevalgese? Kas sa ei ole sõi-
wa kuninga tütar?

Lumevalgese. Olin enne! Kuid olen väe-
ne põgeneja, kes ei tea, kuidas oma elu
hoida! Hõera ema...

Setemes. Ahaa! See kirjatu inimene on
nõiapeegliga. Tee me, teeme! Oleme temast
ja tema tugelest süllalt kuulnud. Me
teame ka, miks sa nii ilus oled: lumi-
valge ja veripunane! Sinu ema oli vana-
le segenata naine sisse võelaotaja
torjand ja tükki punast vööd oli valge
lume pätele langenud. Ja siis oli ta üt-
nud: oh oleks mul tütrekene, lumivalge
ja veripunane! - Väene Lumevalgese,
nõikene oled alles, kui sa ema juba suri!

Lumevalgese (nakatab päaga). Väene, õnneku ema!

Seitsmes. Ja, aga - Lumeralgese, mis siis
 mind sinuga peab saama! Kujutav ei
 võid minna! Siis võim me sinuga peame
 pidama?

Lumeralgese (hakkudes üles karates). Peie ei
 aja mind meeti tagasi pimesse metsa?
 Ma jään siia!

Seitsmes. Aga ei, Lumeralgese, kuidas sa se-
 da võid mõelda! Jää meie juure nii
 kauaks kui sa tahad! Aga - pärast!
 Pärast! Kui sa enam meie juures olla
 ei tahad!

Üks p. Lumeralgese, jää üks meie juure!
Teise p. Ole meie kuningana! Kättele taha-
 me sind kanda!

Lumeralgese (õnnelikult) Te lubate, et ma
 jääda tahan? Te ei aja mind ära? Oh,
 kui olen ma õnnelik!

Seitsmes. Lumeralgese, Lumeralgese, sa ei tea
 mis sa tahad ja teha mõtled! Kui meie mõge-
 desse rüüda võimua lähene ja sina üksi jääd,
sured sa ajaigavase kätte!

Lumivalgese. Kas teil siis minu jäsestööd ei ole?
Kas ma ei või teie maja korras pidada, teile tai-
tu valmistada, teie püksikesi paigutada ja sukad
nöeluda? Siis mul ei ole enam aeg igast!

Seitsmes (imestades). Kuningatütar! Lumivalgese-
ga tahaksid?

Teised (lõhi, egi). Ole meie kuningana! (Heidavad!
Lumivalgese ümber põlvili, ülestõstetud kätte
ja püünlakestega) Ole meie kuningana!

Seitsmes. Lumivalgese - ga tahad?

Lumivalgese (tõstab parema põie üles). Tahad
ja tõstan!

Seitsmes. Kuningana, me vanemuksulle truu-
dust! Kätel tahame sind kannata. Kuld woodisse
kanneme sinu magama, kuld tooli pääle istuma.
Kuld tahvikust pead ja süümar. Kuld peesrist
joonud, Lumivalgese, meie kuningana!

(Kargavad üles, ja hõrskavad rõõmu pärast
Lumivalgese ümber tantsima ja hõiskama.
Mõni katsub hundiratast lüüa, mõni isegi rõõ-
mu pärast tiritamme ajada).

Eeyrie

Kolmas waatus.

Mängukoht endine. Juure on tulnud ma-
jakeses kõrge jalgadega kuld tool ja selle ees
kuld roki. Söögilaual Sumervalgekese jaoks
teine kuldtool ja kuldseid sööginäid. Tuba
on valgustatud, wäljas koidab hommik.

Sumervalgeke ja põialpoisid istuvad laua
ümber ja on söömise lõpetanud. Tõusevad ü-
les ja panewad silmapilguks söögipalvet lu-
gedes käed risti. Siis:

Seitsmes. Tänu, kuningana, sine eest! Maitstes
hiira!

Teised (läbisegi.) Ja, ja, maitstes hiira! Sihakest
toitu ei ole me enne saanudki! Sina oskad
keeta! Suur tänu! Suur suur tänu!

(Põialpoisid rötavad kaidpikad õlale ja süütavad
laternad põlema, õhinal läbisegi.)

Seitsmes. Me peame nüüd, nagu ikka, jälle töö-
le minema ja kinnitame sulle uuesti: Koia

üks lukus ja ära lase ühtegi hingelist, olgu see ka kes tahes ju tulgu ta ka mis jutu ja kõnega, - ära lase kedagi sisse! Sinu rõvasema! Sell on nüüd oma nöiapeegli kaudu muidugi juba teada, et sa meie juures oled ja karta on, et ta ka siin sind rahule ei jäta.

Sumeralgeke. Ära karda midagi, ma hoian ukse lukus!

Seitsmes. Sinu rõvasema on kuri ja karal! Kes teab mis näol ta tuleb! Meie jääksime ju küll koju sind raskama, aga ei tohi! Meie põialpoisid oleme osakene looduse jõust, sääl peab igaüks oma tööd teadma ja kohut täitma, ehk - kõik läheb korrast ära!

Sumeralgeke. Ma ei lase kedagi tuppa, siiski saa ka keegi mulle midagi teha!

Seitsmes. Pea siis sõna! Jällenagemiseni!

Teised (läbisegi). Jumalaga Sumeralgeke! Jumalaga kuningana! Jällenagemiseni!

Sumeralgeke. Jällenagemiseni, jällenagemiseni, relukesed! (Rakkaud lauda koristama.)

(Wäljas seadivad põialpoisid endid rongi.)

Seitsmes (jookseb rongist tagasi, läve taha.)

Lumeralgeke! Sa ei pannud ust lukku!

Lumeralgeke. Praegu panen! Ole mureta!

Seitsmes. Lumeralgeke! Pane kõrv ukse külge,
ma ütlen sulle midagi!

Lumeralgeke. No ütli!

Seitsmes. Kõiges mõni päev veel hoia ennast luk-
ku taga, kui rang, siis...

Lumeralgeke. Siis?

Seitsmes. Siis tuleb Kungla kuninga poeg —
olen temale sõna saatnud — ja küll sa näed,
kosib sind mõrsjaks ja kuninganaks — kõige-
ilusamaks kuninganaks ilma pääl! (Jookseb
teiste huka tagasi.)

Lumeralgeke (näerdes.) Ah! (Koristab lauda edasi.)

Pöialpoisid (marsivad lauded minema.)

Pöialpoisid oleme,

Tööle jälle läheme,

Könsime, täksime,

Kulda raiume!

Olgu raste töö ka eel

Ikka rõõmus meie meel!

Põialpoisid oleme,
Tööle läheme!

(Mets punetab päikese tõusust.)

(Emmeline, Ants - riidepang seljas, ja Jumbo
- korv käe otsas, ilmuvad.)

Jumbo (kõige es.) Siin, siin! Siin, kuninga-
proua, see koht on! (Lõdiseb ja raviseb.)

Emmeline. Wõllanäod! Siin? Te olete mind pet-
nud! Siin lõpeb ju mets otsa, seal on juba
inimeste eluase, maja! Kõik tee juht on ju va-
le! No selle eest peate mul vastutama!

Ants. Vale? Kuidas vale! See siin on see koht.
Näete, seal kivi otsas istus Lumeralgeke ja siit,
just selle põosa tagant tuli kogu rälja ja tahtis
mind ära murda. Seda maja - jah, seda
ma siis küll ei näinud. Ohtune aeg oli... või
jälle oli see tea missugune nõidus, et ma teda
ei näinud.

Emmeline. Kõik on vale, riimanekui sõna vale!
No oodake, oodake! Wait!... (Jääb kuulama.)

Lumeralgeke (toos, on roni ette istunud ja
laulab.)

Jõua kätte kevade,
 Igar meil ju ootes,
 Jõua jälle kallike,
 Meeli rõõmustades!
 Ehita nüüd Maarjamaa,
 Ennast kena ehtega,
 Kevadise kuuega,
 Kenaks mõrsjaks jälle!

Emmeline. See on tema hääl! Ta on siis süski
 siin! No siis ei pea teile midagi halba siindi-
 ma. Pange asjad sinna põõsa taha maha ja
 oodake metsas, kuni ma teid hüüan.

(Kõik kolm ära.)

Sumeralgeke (laulab.)

Tule, tule linnuke,
 Oma laulu laulma,
 Lenda, lenda nõbest
 Meie juure jõua!
 Ruttu lahke lööke,
 Kuku kena käöke
 Saula lepalinnuke
 Laksutele ööpik!

(Laulu hulka kõlab käs kukkumine, rindi tilit-
sumine ja ööpiku laksutamine.)

Emmeline (mustlase moodi riides, nägu varjatud,
Kõrv käreotsas, ilmub. Mets jääb vaht.)

(Laulmise kombel:) He-hee! Ostke kaupaa, ilust
kaupaa! Kõrvinaene on siin! Siidi paeluu,
lõhna-seepii, chterkesii, presikesii! Hee-hee!
(Koputab ukse pihta.) He-hee! Kõrvinaene, ilu-
sa kaubagaa! (Koputab muusti.)

Lumeralgeke (tõuseb üles, araab ukse sees oleva
aknakese ja pistab pöö rälja.) Kes sääb kolab?

Emmeline (laulmise riisil.) Kõrvinaene! Kau-
bagaa! (Meelitades.) Tee üks lahti, ilus neitsi!

Lumeralgeke. Mine pääle! Siin ei osteta mi-
dagi!

Emmeline. Kuudas? Ei osteta? Kui ma kau-
pa veel näidanudagi ei ole? Tee üks lahti, neit-
sikene, raata enne kaupaa, siis saada mu mine-
ma! (Laulmise kombel.) Siidi paelad! Siidi-
sukad! Pehmeed, peenikesed, läbipaistvad
nagu kirm - raata!

Lumeralgeke. Ei, ei. Mull ei ole midagi vaja!

Emmeline. Kammikeseed, ilusad, kenaad! (Mee-
litades.) Keitsil on nii ilus juuks! Selle sisse
kuluks kammikene, mis seda ilu veel tuhat kor-
da tõsta aitaks. Mul on korripohjas üks, mis
neitsile nagu loodud. See juukste sees, oleks
neitsi ilus nagu mõni kuninga tütar!

Lumevalgeke. Mina ei tahagi ilus olla!

Emmeline. Ruumalane! Ilus olla tahab iga-
üks: Tee üks lahti! Kaupa raadata ometi võid,
kui sa ka ei osta.

Lumevalgeke (kaherohel). Kammikest, õige liht-
sat ja odavat oleks mul küll vaja, töö juu-
res juuksid üles pista...

Emmeline. Ma ütlesin ju. Mul on neid ka kõik-
sugusid. Tee üks lahti!

Lumevalgeke. Ei! Üst lahti teha ma ei tohi!

Emmeline. Mida sa siis kavatsad? Käen ma,
raene korvinaene, nii hirmus välja, et mind
kantsma peab? Siis ei maksa mul ju ühte
päevagi enam majast majasse oma kaupa pak-
kumas käia! Keegi ei ole mind veel kantnud,
kellegile ei ole ma veel midagi kuuya teinud!

Lumeralgeke. Ma usun ju!

Emmeline. Usud, aga ei julge ikkagi mind tuppa lasta ja kampa vaadata? Oleksid sa poiss, ütles sulle: argpüks oled!

Lumeralgeke (haavatult.) Tule siis ja näita oma kammikesi! (Laseb Emmeline tuppa.)

Emmeline (toas.) No vaata, laps, nõnda! Sul ei pruugi mind sugugi karta. Ah kammikest siis? Oota, oota, ma otsin sulle kovi põhjast selle ilusamatest kõige ilusama. (Otsib korrast ja hoisab kõrgele.) Vaata see! See meti sulle meeldib?

Lumeralgeke. Jah, see meeldib!

Emmeline (Tallutab Lumeralgekese tooli pärale istu-
ma.) Istu siis siia, ma soen oma käega su ilusad juust, nii ilusad, kui ma enne ei ole näinudki. Otsi lõuu, seda silitada! Siis pistan ma sulle kammi ise juustesse, omale kohale, kust ta olema peab. (Katkab kammi ja
Lumeralgekese juukseid silitama, mille juust
Lumeralgekese pärale nagu magus vanitus tuleb.
Emmeline hüvitab salakasi Lumeralgekese Käed

langerad alla, enam ja enam langeb ta toolile
 võtsakile.) Kas mõjusid juba, mu kihuti kam-
 mikene? (Pistab kammi Lumeralgekese juus-
 tesse, Lumeralgeke veereb toolilt allalt pikka-
 nisi põrandale. Emmeline saatanlise rõõmu-
 ga.) Ah, ah, minu magus kihuti kammi-
 mikene mõjus juba! (Päästab oma pää mähistest, tont-
 sib Lumeralgekese ümber ümgi.) Lumeralgeke,
 oled sa veel kõige ilusam ilma pääl? Kahaka!
 Oled sa veel? (Kummardab Lumeralgekese juu-
 re maha ja kuulatab.) Valmis! Suured!
 Teda ei ole enam! (Võtab korrast peegli, riputab
 selle seina pääle, rahis ennast peeglis.) Peeglike,
 peeglike seina pääl, kes on kõige ilusam ilma
 pääl?

Peegel. Kuningaproua, sina oled kõige ilusam ilma
 pääl!

Emmeline. Seda ma tean! Minu üks, ainult
minu olen kõige ilusam ilma pääl! (Võtab peegli
 seinalt.) Töö on tehtud — kaome! (Pögeneb
 küneste ja kaob maha. Lumeralgeke jääb põrandale

Lamama.)

Põialpoisid (tulerad rohe aja pärast korratumalt jooksi-
tes, löösutades ja ähkides.)

Seitsmes (läse taga.) Lumeralgeke, Lumeralgeke!

Oled sa sääal? Tee üks lahti! Nii suur sidame
raev oli, nagu oleks midagi paha juhtunud!

(Kõmuga.) Lumeralgeke! Tee üks lahti! (Rõu-
tal kärsitult rüst, see on lahti.) Seda ma kartsin!

Kõik (tormarad tuppä, valiküüid tungib nende

rinnast.) (Kulgani kõhkumist Lumeralgekese

ümber, kaeblikuist.) Ta on surnud! Oh Jumal,

ta on surnud! (Liigutavad teed, rõtavad köte-

le, tõstarad toolile.) Lumeralgeke! Ärka üles!

(Kuttis.) Ta on surnud! Surnud!

Seitsmes (leiab Lumeralgekese juurtest kammi.)

Aah! Waadake! Kihustikamm! (Wiskab kammi

rihaselt vastu maad.)

Teised (sõkurad kammi rihaselt jalgadega.)

Seitsmes (kaeblikuist.) Ärka üles, Lumeralgeke!

Ärka! Ta on ju alles soe, ta ei rõi ju veel surnud
olla!

Kõik (seisavad sügaras leinas, raikselt ja nõrutult

Lumeralgekese ümber.)

(Metsas hakkab arglik linnukene hõõlitsema.)

Lumeralgeke (huultelt tuleb õhkamine.)

Seitsmes (hõisates.) Ja liigutas ennast! Käe-
ne liikus! Suutkene õhkab - ta elab!

Kõik (kõigesuuremas põnevuses, kuulataavad ja
naataavad.)

(Metsas hakkab lindude koor hõiskama.)

Lumeralgeke (Liigutab ennast ja löök siis silmad

lahti.) Ooh! (Maristab, tõuseb jalule, väikseltsel

nes.) Olin ma surunud või nägin ma halba
und?

Seitsmes. Ah, Lumeralgeke, Lumeralgeke! Miks
lasksid sa võõraema tuppa! Kui meie appi ei
oleks saanud, oleksid sa tema kihvrittamini
kätte sünnud!

Lumeralgeke. Andke andeks, vellekesed!

Seitsmes (Kuivalt.) Ja, aga - nüüd peame võtme
kaasa võtma, kui tööle läheme! Võõrasema on
kaval! Kes teab missuguse kuiva nõunuga ta
jälle tuleb!

Lumeralgeke. Ja, ja, tõrelege minuga, olen seda

äratreeninud. (Püüab närvatada) Ja luku taha
pange mind kah!

Seitsmes (närvatades) Oled sa siis - tunned sa
ennast siis nii tore, et sinuga juba tõeleola
rõik?

Sumeralgeke. Täevale tänu, jah!

Seitsmes. Tõesti ka? Päris tõesti?

Sumeralgeke. Päris tõesti!

Seitsmes. Me ei tohi tööaega raisata, me usalda
me siis jälle minna ja sind ütksi jätta. Su-
meralgeke, on nüüd häda sind õpetanud?

Sumeralgeke. Ja, ja! Ei ma nüüd enam nii
kergemeelne ole! Ei enam ma ühtegi hingelist
tuppa lase!

Seitsmes. Siis - jällenägemiseni, Sumeralgeke!
Kihistikammi rõtame me kaasa ja matame
kõigesügaramasse mägede põue! (Põialpoisid
ära.)

Sumeralgeke (istub jälle roki taha ja laulab, tasa
nagu unes. Sinnud laulavad sekka.)

Öieke, öieke,
Ära nii hellaste õilitse!

Silleke, lilleke,
 Kõige on kadumas kerade!
 Kõidab kord külmade usu mind
 Täna veel rõidab mind luha pind-
 Üvrike elu, sind teetan ma,
 Oilmitega.

Ants (on metsast välja ja läve taha hiili nud, koputab.)

Sumeralgeke. Kes saäl on?

Ants. Mina olen, printsessin!

Sumeralgeke (kannab üles.) See on Antsu hääl!

Ants, Ants! Kust sina tuled? Aga - tupp lasta
 ma sind ei tohi!

Ants. Ega ma tahagi tupp tulla! Mina tulin
 ainult andeks paluma!

Sumeralgeke. Mida siis andeks paluma, Ants?

Ants. Ah teie eiteagi? Aga mis ma Jumboga ka-
 hekesi hädaga ikka ära pidime tegema! Tal on
 ju see nõispeegel! Selle käest oli ta ju koke kü-
 sinud: (Eduralt nagu oleks ta Ömmeline, Ömmeli-
 line häälega.) „Peeplike, peeplike seinä pääl, kes
 on kõige ilusam ilma pääl?“ (Osna häälega)
 Ja peegel oli temale rastanud: (Peepli häälega.)

„Kuningaproua, enne olid sinu kõigeilusam, nüüd on Sumeralgeke sinust tuhat korda ilusam!”

(oma häälega.) Kui Jum-boga koju läksime, tab-
tis muud kui koha ära tappa lasta. Ainult selle
tingimisega tootas ellu jätta, et - näita temale,
kuhu me teid viisime! - Ega te ei ole kuri?

Sumeralgeke. Ei, ei, Ants! Kuidas te karu käest
pääsesite?

Ants. Koh, mis muud kui jala-radi. Karu, tema
vana kasvane loom, väsis enne ära kui meie! -
Printsessin!

Sumeralgeke. Koh?

Ants. Waadake, nüüd ma tegin rikkat! Panin pleh-
ku! Ja nüüd ma löhen koheteid Kunglasse ja
räägin Kuningale ära, mis loom see vana
Emmeline õige on! Ja ütlen Kungla Kuningale,
et kui ta naist rötta tahab, kust ta jälle kõige-
ilusama Kuningatütre ilma pääl leiab! Adjees
auh, printsessin! (Ära.)

Sumeralgeke. Jumalaga, jumalaga, Ants! Hääd
teed ja palju õnne! (Istus jälle soki taha. Kägu
kukub otse toa taga. Sumeralgeke jätkas laulu.)

Käoke, käoke

Hõiskamistunustad aegsasti!

Linnuke, linnuke

Salaja sammumas sügise!

Saksu siis seotud korra kül:

Sure viis südames, hõiskan veel!

Viivike elu, sind teetan ma

Lauludega!

(Linnuke laul kõhkeb raiki, Lumerolgeke tõstab pää
üles ja kuulatab. Siis -)

Emmeline (talumuti müüdes, suurvätik ümber, õunakors
käeotsas, hiilib metsast välja lävetaha, paneb kõrva-
ukse külge kuulatab.) Jaa, laulab jälle! Kõmmi-
ke ei ole mahti saanud oma tait mõju avaldada.
Põialpoisid on õigel ajal appi saanud! Pögel ütleb
mulle kohe: Kuningaproua! Lumerolgeke metsas
suures, seitsme põialpoisi juures, on sinust tükat
konda ilusam! Siis oli ju käpuga katsuda, et ta
alles elas! - Aoh, mul on nüüd uus abinõu!
Selle käest ta ei pääse! (istub ülesti lävetaha, kõpu-
tab, talumüükombele.) Tere ka siit maja rahvas!
Kas siin õunakesi ka ostetarse? Viisi teisi

Ilma müüa, no korvid rasked tianda, ei jõun enam. Ehk saaks tee pääl mõne ära müüa, jääks kandam keigemaks!

Sumeralgeke (tõuseb roki eest, avab ukse aknasse, pistab pää välja.) Ei osteta siin õunu! Mine pääle, hää inimene!

Emmeline. Oh sa ime, kui ilus preili! Õige minu tütre nägu - õige minu tütre nägu! Oh sa ilma ime! - Ah te siis ei tahagi õunu? Ilusad õunad, kaadake ise - kopik tükk.

Sumeralgeke. Ei, ei, mina ei taha õunu. Mul ei olegi raha neid osta.

Emmeline. Kui toreid preidid ei ole nüüd raha, seda ma küll ei usu. No ma annan ühe, selle kõige ilusama, niisama ilma rahata. Sellepärast, et te nõnda minu tütre nägu olete.

Sumeralgeke (raputab pääd.)

Emmeline. Ei võta vastu või? Kavadate et kihuti ne on või? No ma löikan poolaks, söön teise poole ise, siis ikka võite! (Sõikob õuna poolaks.) Selle punase kiirjega poole annan teile, teise söön ise. (Flakub sööma.) Noh, näete nüüd, et

55.

Kihutine ei ole. Wõtke!

Sumeralgeke (naputab pääd.)

Emmeline. Ei rōta vastu rōi? Oi, oi, kui uhke!

Põlgab ära, ei rōta vastu kui teine inimene annab!

Oi, oi, oi! Ei niisugust legu ole veel enne nähtud!

Sumeralgeke (Sirutab käe aknast välja.)

Mo andke siis, kui te arvate, et ma sellepärast
vastu ei rōta, et ma uhke olen! (wõtab õuna poole.)

Aga õieti ei tohiks ma rōtta!

Emmeline. Mis te's kandate? Nägite ju, et
õun on õun! Ma sõin ju ise teise poole ära!

Mo siis teete mulle veel suuremat häbi, kui te
mu andi süüa ka ei usalda! Kus selle hä-
bi ots!

Sumeralgeke (Kahtleb veel ja hammustab

õuna. Waeralt on ta poari korda siud üigu-
tanud, kui ta kirjatab, taarub ja lutalt ma-
ha langes.)

Emmeline (laseb kätte pää ümber langeda.)

Häh, Sumeralgeke, kõigeilusam ilma
pääl, said nüüd? Selle kihuti käest sind
ei põialpoisid ega keegi enam ei päästa!

56.

(Lõheviiruse küsimus.)

Õesvii.

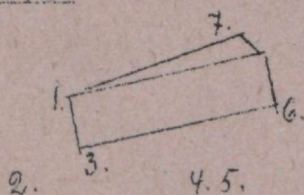

Keljas waatus.

Kahekorone näitelava, nagu teises waatuses. Esimese; metsaprojekti taga muudatuseks valmis - Kuningaloss ja rööde.

I pilt.

Künkal, madalatel wäljalgedel Suurenalge. Ke klaasist puusärgis, leinajad põialpoisid - põlrad laternad wõs küljes - tema ümber, kaks neist kuld odakiiretega kui auurhid.

- 1nd - põialpoisid seisab, pööritab puusärgi jalutsi pöörde toetuse,
- 2 - põlvi, kokkupandud kättega, nagu põlvela-
mas,
- 3 - põlvi, pööritab puusärgi najal,
- 4 - puusärgi 5nd rinnal, kes oma pööritab kinni katnud,
- 6 - Kuulab odakiire wõre najale toetades,

7 - nissama; kõrgemal, kiigi otsas seistes.

Seitsmes põialpoiss (tõstab pääd, ardualt.)

Oh nütke, vellekesed, nütke nüüd,
 Meie ülem ravis ja kollim hüüd,
 Meie kuningana ja sõbrake,
 Meie uhkus ja ilu - Lumeralgeke,
 Lumeralge ja veripunane,
 kõigeilusam inimse - öieke -
 Müüd külmas puusärgis puhmast -
 Lumeralge, miks pidid sa suurema!

(Kutab.)

Kõik (nuttis.)

Lumeralge, miks pidid sa suurema!

Seitsmes (võtte aja pärast jälle.)

Lumeralgeke, Lumeralgeke,
 Lumeralge ja veripunane,
 Meie silmade ilu ja südame rõõm,
 Meie ülem ehe ja kõrge kroon -
 Lumeralgeke pidi suurema!
 Kes jõuab meie valu vaigista,
 Kes suudab ära arvata,
 Meie kurbust ja leina ilmavõtsata!

(õutab.)

Kõik (nuttes.)

Meie kurbtust ja leina ilmotsata!

Seitsmes (nagu enne.)

Ja homme pidid pulmad olema,
 Koor kuningas pidi tulema,
 Sumeralgkest pruudiks kosima
 Ja kungla kuninganaas krownima! -
 Peig oodata kiillega tund,
 Kiid nõrja magab riimast und!
 Veel surmas, nagu vibucäitseke,
 Sumirolge, veripunane! (Kutob.)

Kõik (nuttes.)

Sumirolge, veripunane!

Seitsmes (nagu enne.)

Tulge taeva tuuled omal teel,
 Sumeralgkest jumilaga jätma veel!

(Kurblik kohin käib löbi metsa, iluselt langeb
 õiehelbeid, siis õiekobaraid tõrdis alla puusärgi
 päale.)

Ah, pihelgas, puista, puista ja,
 Veel oma õisi temale sa!
 Metsalinnukesed, laulge veel riimast riit,

Teie sõbrakene lahkunud siit —

(Kõgu kirkus ühe ainsu korra pikalt ja kurralt, üüpik laulab üheainsa korra kaeblikult „kiriküüt“, teised linnukesed vidistavad tasa nagu leinal.)

Seitsmes. Mutke kõik, mutke nüüd meiega —
Sumeralgeke, miks pidid surema!

Kõik (nuthes.) Sumeralgeke, miks pidid surema!
(Sügisraikus. Korraga hakkab lindude koor hõiskama, arast esite, siis valjumini ja valjumini.)

Angeraks (hüüd eemalt.) Sumeralgeke! (Siis lähemal.) Sumeralgeke!

Pöialpoisid (tõstarad kurralt pääd ja kuulotavad)

Ants (ilmus ja hüüab tahapoole tagasi.) Siin, Kungla kuningas, siin!

Angeraks (ilmus oma kasslastega.) Siit leian teid! (Kohkudes.) Ja Sumeralgeke?
(Ahastades.) Mis see tähendab, üteldge?!

Pöialpoisid (kihratavad, ei saa sõna suust.)

Angeraks (kiljotades.) Sumeralgeke, Keda ma mõrsjaks viina tulim, ta on surnud! Ta on

surnud — itelge?

Seitsmes (nuttes.)

Ta langes kui niidetud lilleke,
Õõkülmast rohatud äike. .!

(Li saa nutu pärast edasi.)

Angeraks (Karbades.) Ta on surnud! Kiipalju

ainsust ja ilu — surnud! See ei voi ju olla!

See ei voi olla! See on vale! Ma ei usu seda!

(Kangel puusõrgi ette põlsili.) Kii lumivalge

ja veeripinane ja peab surnud olema! Lume-

valgeke magab ju ainult, ärka! Ärka, Lume-

valgeke, ärka! Kui ma sind nägin, valge-

ke, armastasin ma sind! Ärka üles, Lume-

valgeke, sinu peig tuli sind niima! Ärka!

Seitsmes (nuttes.)

Ära sega tema rohu! Asjata rasv!

Tal puhota juba kolmas päev!

Waid nuta, nuta meiega,

Et see õiekene pidi närtsima!

Angeraks (Kargah üles Kingliselt.) Ta ei ole surnud,

ma ei usu seda! Kui mina seda ei suuda-

kingla kargad ärata rad tema üles! (Parudes)

Ja kui nad seda ei või - andke ta siiski minule! Kui ta elus minu oma ei võinud olla, siis olgu ta surmas minu oma! Kullast ja kristallist kiristu olete teie tema pannud, - mina ehitan temale kullast ja kristallist kabeli ja tahan tema juures vaevata, kuni ta ärkab, ehk kuni ka mind tema kõvale pannakse! Andke surmeltki mulle mu pruut!

Seitsmes. Mis elus sinule oli mõeldud, kuidas me surmasgi sulle seda võime keelda!

Angeraks (kaaslastele.) Võtke õlale, viime oma kuningana! (Kaaslased, ka Ants, võlaved puusärki.) Tasa! Kellalt! - Ettevaatlikult! Kas te ei kuule!

Ants (komistab, puusärki vääratab.)

Angeraks (vihaseks.) Kas ma ei ütelnud: ettevaatlikult, tasa!

Lumeralgene (tõstab pään, aevastab, õuna tükki kargub tal suust, tõuseb isturisse.)

Angeraks (hõiskades.) Ja elab! Ja elab!

Pöialpoisid (õhinal läbisegi.) Ja elab! Ja elab!

Kaaslased (lasevad puusärki madalamale.)

Ants. Nägite, tal kargas kihrtine õunatükk suust!

Angeraks (on Sumeralgekese ülestõstnud ja süle
võtnud, kandjad viisid puusõrgi ära.) Ta elab!

Ta elab!

Sumeralgeke (usaldab ennast nagu unine laps
Angeraksa süle magama.) Armas, armas!

Seitsmes.

Piints! Peksa meid vaadse piitsaga!

Suhe — me ei oskanud vaadata!

Teised põialpoisid (piitsavad Sumeralgekese su-
hu ja silmi vaadata.)

Sumeralgeke (sirutab käed põialpoiste poole.) Wel-
lekused, vellekused! Ei tohi teisse keegi puutuda

Põialpoisid (hõimatis labiseqi, korodarad tantsides
ja kaunatis, mõni lasib kukerpalli.)

∴ Ta elab, ta elab! Tavas ja maa —

Küüd lass meid pillkari pidada! ∴

(Tasane muusika heliseb läbi metsa, kõik jää-
vad kuulatama.)

Õma vaim (ilmuhõltilmast.)

Sumeralgeke (Angeraksa sülest maha tilades
langeb põlvile, võljasivutatud kättega.)

Enna! Ennane!

Enna vaim (tõstab õnnistades käed üles.)

Küüd, lapsuke, mine julgesti sa,

Ole õnnelik oma peiega.

Küüd murepäevad on lõppenud,

Ja pulmakoda sul valmistud!

(Lõeb kähelkäega nagu midagi laiali ja
rajab ära.)

(Kõngatus.)

II pilt.

Kuningaloss rõduga, kust laiad ast-
med alla toovad. Angeroksi, Lume-
valgeke käekõrvad, nende järel kaasla-
sed ja põialpoisid astuvad rongis lossi
poole ja astmetest ülesminema.)

Emmeline (Kuninglikus ehtis ja krooniga, lähtis-
te kättega vastu jookstes.) Kungla Kuningas!
Kungla Kuningas! Oled sa ometi korra
tulnud! (Käeb Lumeralgerast, pöörab tagasi.)

Sumeralgese? Jällegi sina!: Ikka ja jälle
sina! Olgu sa araneitud! (Warjabennast
laia samba taha.)

Sumeralgese (warjabennast Angevrasa Käte
rohke.)

Ants (Korgab ette) Woe, woi wana Emmeline!
Wana nõid! Ja - neab! No keda sina õige
riel nead! No nüüd nõiu mina kah ja
näitan õige mis ma woin ja mis ma õe-
-giptuses olen õppinud! (Teeb käega nõidust.)

Sorra - morra, tuhanda worra - näis, näis,
kas mõot on täis - teste, teste, igareste -
liikum, laaxum lumps! Pumps! Mull - mull -
mull, kuningapruust öökull!

Emmeline (muutub öökulliks ja hakkab hui -
kama.) Uhuu! Uhuu!

Angevras (innelikult.) Ants, Ants! Mee-
-rakindraliks tahtsid saada, - pead ku
soama!

Ants. Tänan, Kuningas, tänan! (Komistal
ja weneb astmitelt alla.)

Angevras. Tule, armsam! (Asturad trepist üles!)

66.

Emmeline (huikab irka edasi.)

(Gruppe, bengal.)

Essie.

